

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 Magistrați } 350 Lei pe an
 Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ.

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Directorul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

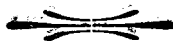
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Pfocuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU

licențiat în drept și student în filosofie

S U M A R :

Mandatul de plată de T. Diaconescu.

Despre jurisdicția meseriașilor de Liviu Teclu.

Observațiuni asupra Interpretării articolelor 4 și 5 din Codul

Penal Român de Tudor Drăganu.

Jurisprudențe Civile.

Jurisprudențe Comerciale, cu 6 notă de Ovl. Popă.

Jurisprudențe procedurale, cu o notă de C. Ciolac.

Jurisprudențe la diverse legi.

Se publică hotărârile instanțelor de recurs, hotărâri ale ori căror instanțe dacă sunt adhotate,
 cum și articole doctrinare.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu

Nic. V. Mândru

prim-președinte Trib. Arad Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate : PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sărmii — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ; Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curtea de Apel din Timișoara. Fondatorul revistei de unificare legislativă „Ardealul Juridic” din Cluj

AVORTUL

și
Noia legiuire penală română

Conferința publică ținută la Institutul „Social Român” Secțiunea Banat-Crișana din Timișoara, la 31 Martie 1935 în legătură cu problema „Depopulării Banatului”

Constantin Sudețeanu

Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei. Cluj 1935

De acelaș autor

Sub
tipar : **Durkheim și școala** sociologică franceză.

A APARUT :

Buletinul Legilor

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apel Cluj**

A apărut :

Studii și documente privitoare la
Politica religioasă a României întregite

No. 1.

Nulitatea Concordatului
dintre
România și Sf. Scaun

Expuneri și încheieri ale Consiliului legislativ,
Cont. Minist. de Instrucție etc. etc.

procedate de o

Scurtă privire asupra istoriei Concordatului român

de

ONISIFOR GHIBU

prof. Univ.

Cluj, 1935.

Mandatul de plată camb al prevăzut de procedura civilă Ardeleană, mai ființează sub imperiul legii asupra cambiei dela 1 Mai 1934?

Se știe că legile — și aci ne referim în special la acelea care comportă o structură mai amplă și mai complexă — încă dela data elaborării sub forma anteproectelor și până în momentul când sunt promulgate, constituiesc obiectul a numeroase discuțiuni și examinări având loc, fie în comisiunile restrânse, însărcinate de obicei cu alcătuirea lor și care funcționează pe lângă ministerele respective, fie în sânul Consiliului Legislativ, fie în comisiunile, secțiile și plenul Corpurilor Legiuitoare, fie în sfârșit și în presă. Cu toate acestea însă este imposibil să nu se constate, că chiar dela imediata lor punere în vigoare, majoritatea lor abundă într-o sumedenie de lacune, inadvertențe și erori tehnice de natură să creeze numeroase dificultăți instanțelor chemate a le aplica și care în mod necesar trebuie să dea soluții tuturor cazurilor ce li se prezintă. Exemplul celei de a patra lege pentru reglementarea datoriilor este tipic. Jurisprudența și doctrina învederează pe zi ce merge, toate imperfecțiunile acestei legi, care ca niciuna de până acum, raportată la timpul de când își are aplicațiunea, nu a dat naștere la un număr mai mare de discuțiuni și de acerbe controverse. Legea cambiei și a biletului la ordin din 1 Mai 1934 deși se înrătășeaza, sub acest aspect, cu mult superioară legii de lichidare a datoriilor, totuși în mod inevitabil a început și ea să dea naștere în ultimul timp la o serie de discuțiuni, dintre care una în special, preponderază prin importanța instituțiunii, la care se referă. Este vorba anume, dacă sub regimul inaugurat de această lege, mandatul de plată cambial, prevăzut de art. 606—619 din procedura civilă ardeleană, continuă a-și mai avea vreo aplicațiune sau dimpotrivă, el a fost pur și simplu înlăturat.

S'a susținut anume de o parte din doctrină,¹⁾ dându-se chiar și soluțiuni în acest sens²⁾ că art. 112 din noua lege cambială a abrogat toate legile și dispozițiunile anterioare cu privire la cambie și la biletul la ordin în măsura în care aceste dispozițiuni nu sunt menținute de însăși această lege, ceea ce este cazul pentru dispozițiunile de procedură civilă în ce privește acțiunea cambială, exercitată pe teritoriul Ardealului, menținută prin art. 63 din legea cambială în vigoare.

¹⁾ E. Pușcariu: Curierul judiciar Nr. 24—1935 pag. 384; idem Pandectele Române, Caetul 4—5—1935 pag. 115; Dr. Mauriciu Kell: Revista Cercului Juridic Bănățean No. 6—1935 pag. 258.

²⁾ Trib. Cluj S. III. civ. com. Sent. com. No. 11 publ. în Curierul Judiciar No. 24—1935 pag. 384. Idem sent. com. No. 13 publ. Pandectele Române, caetul 4—5—1935 pag. 111.

În studiul de față ne propunem să examinăm și noi această chestiune, spre a învedera în cele din urmă că punctul de vedere menționat mai sus este eronat și că mandatul de plată cambial, odată cu punerea în vigoare a noii legi a cambiei, a încetat să mai aibă vreo ființă în actualul drept românesc. Intrucât primul dintre argumentele invocate atât în sprijinul tezei ce susținem, cât și în sprijinul tezei contrare, se bazează pe abrogarea de texte, socotim necesar a face în prealabil o mică incursiune în materia desființării legilor. După o tradițională clasificare, abrogarea unei legi, intrând în exclusiva competență a puterii legiuitoare este sau expresă, când formularea ei se face *expressis verbis* sau tacită, când rezultă din incompatibilitatea care există între legea nouă și legea veche. Aceasta din urmă este desființată numai în măsura incompatibilității sale cu legea nouă, adică în acele dispozițiuni, care sunt contrare celor cuprinse în legea nouă pentru rest ea continuă să subsiste, producând toate efectele. Abogațiunea tacită este fondată pe considerentul că legiuitorul manifestându-și succesiv două voințe distincte, cea mai recentă din ele trebuie să prevaleze. Aceasta e și sensul adagiului: *lex posterior derogat priori*. De obicei, la sfârșitul legilor se găsește un articol, a cărui redacțiune este următoarea: *Legile anterioare sunt abrogate în toate acele dispozițiuni, care sunt contrare celor cuprinse în legea de față*. Această formulă nu-i altceva decât enunțarea abrogării tacite, deaceia înserarea ei în lege este cu totul inutilă. Curtea de Casație franceză a mers chiar mai departe stabilind printr-o serie de decizii³⁾ principiul că dacă două legi succesive au de obiect aceeași materie și legea nouă nu mai reproduce o dispoziție particulară a legii vechi, fără a enunța abrogarea ei, expresă sau tacită, această dispoziție particulară se consideră fără nici o discuție ca abrogată. Un exemplu lămuritor de abrogare tacită ni-l oferă art. 1912 din codul civil rom., care dispune: *Codicii Domnilor Calimachi și Caragea ca și orice alte legi civile anterioare, ordonanțele domnești și instrucțiunile ministeriale din ambele Prin.-Unite sunt abrogate în tot ce nu este conform regulilor prescrise în prezentul codice*. Aceasta înseamnă că oridecâteori vom întâlni o lacună în legea actuală, vom putea recurge la legile vechi, dacă speța ce ne interesează este prevăzută acolo. Un exemplu de abrogare mixtă, adică și expresă și tacită, îl găsim în art. 7 din legea dela 30 ventose anul XII, prin care s'a promulgat codul civil din anul 1804 și astăzi în vigoare în Franța. Acest articol edictează următoarele: *Cu începere de astăzi, când legile componente ale codului civil devin executorii, legile romane, ordonanțele, cutumele generale sau locale, statutele și regulamentele încetează de a mai avea forța unei legi generale sau particulare în materiile care formează obiectul menționatei legi*. Prin urmare este

³⁾ Demolombe: Cours de Code Napoléon I. 128.

suficient ca o materie să constituie obiectul unei sau mai multor dispozițiuni din codul civil, pentruca vechea legislație relativă la această materie să fie abrogată complect. Astfel între altele, codul tratează prescripția. Potrivit articolului citat, toate legile vechi relative la prescripție sunt abrogate. Ele nu mai au nicio aplicabilitate chiar pentru soluționarea chestiunilor relative la acest obiect și pe care codul a neglijat să le reglementeze. Dar legiuitorul francez a omis să însire în articolul citat și dreptul intermediar (17 Iunie 1789—15 Martie 1803). În acest caz operează numai o abrogare tacită a textelor: dreptul intermediar nu a fost abrogat decât în acele din dispozițiunile sale, care devin inconciliabile cu acelea cuprinse în codul civil; pentru restul el subsistă, păstrându-și așadar și astăzi toată forța asupra punctelor rămase nereglementate de cod.

Articolul 112 din legea asupra cambiei și a biletului la ordin este cu totul altfel redactat decât primul din cele două articole citate, care prevede abrogarea tacită și decât secundul, care prevede abrogarea mixtă. Într'adevăr, redacțiunea lui este următoarea: Din ziua intrării în vigoare a acestei legi — 1 Iunie 1934 — sunt abrogate *toate* legile și dispozițiunile anterioare privitoare la cambie și la biletul la ordin. Atât. Legiuitorul n'a mai adăugat deci și restul formulei — clișeu, proprie abrogării (tacite: *care sunt contrare legii de față*). Potrivit principiului enunțat mai sus, chiar în cazul când legea nu ar mai fi edictat niciun fel de abrogare, prin faptul însă că din vechile legi a omis să reproducă unele dispozițiuni speciale, acestea au devenit ipso facto abrogate. E tocmai cazul mandatului de plată cambial, despre care în tot cuprinsul ei, legea nu face nicio mențiune. Argumentul invocat în teoria contrară este tras, se pare, din tăcerea legii. Am conceda totuș să-l acceptăm, dacă cel puțin consecința ce ar decurge, ar fi în armonie cu principiile dreptului comun. Dispozițiunile privitoare la mandatul de plată cambial, deși înglobate în textul legii de procedură civilă, care în treacăt fie zis, este un conglomerat de cele mai disparate forme și formalități, constituiesc niște excepțiuni dela normele obișnuite de procedură, după care reclamațiunea în justiție se face prin intermediul acțiunii. Legea cambială este și ea o lege excepțională. Cum am putea atunci să-i aplicăm dispozițiunile speciale ale mandatului de plată când *exceptio firmat vim legis in casibus non exceptis*? Dacă legiuitorul cambial ar fi avut intențiunea să mențină și sub regimul actual, mandatul de plată cambial, nimic nu l-ar fi reținut să și-o traducă în fapt folosind formula sterotipă dând articolului 112 redactarea respectivă și consacrand în felul acesta principiul abrogării tacite, adoptat și de legiuitorul codului civil și de o sumedenie de alte legiuri.

Nefăcând aceasta, în mod implicit legiuitorul cambiei l-a repudiat: *Lex ubi voluit dixit ubi tacuit noluisse censendum est*. După cum

se vede, de data aceasta uzează de o formulă mult mai largă și mai generală, caracteristică, abrogării exprese. Prin ea edictează o desființare absolută și cumulativă a tuturor legiurilor anterioare privitoare la cambie și la biletul la ordin. Față cu modul lui de a se exprima, clar și categoric, s'ar mai putea susține cu destul temei că, fie prin articolul 112, fie prin alte articole, a fost abrogată numai o parte din dispozițiunile legilor anterioare și anume numai acelea, care se găsesc legiferate și prin legea nouă și nu toate, în bloc, fără nici o distincțiune între ele? A împărtași acest mod de a vedea, ar însemna să adăugăm pur și simplu la lege, alăturându-i nu numai mandatul de plată, dar și alte instituțiuni prevăzute de legiurile cambiale de până acum și rămase nereglementate în noua lege. Voința, pe care a trebuit din acest punct de vedere, să și-o impună legiuitorul și din certe considerațiuni despre care facem mențiune la sfârșitul acestui studiu, nu a putut fi evident decât una singură: aceea de a suprima în mod radical sistemul legislativ cambial practicat până la punerea în vigoare a noii legi. În consecință toate legile, regulamentele, ordonanțele ministeriale, etc., care dispun asupra cambiei și asupra biletului la ordin, fie din punct de vedere material, fie din punct de vedere procedural, nu mai pot avea nicio tărie cu începerea dela 1 Iunie 1934. În acest sens, toate dispozițiunile din codul comercial aplicabile în vechiul regat și în Basarabia, legea cambiei și a cecului aplicabile în Transilvania și anume: legea cambială XXVII din a. 1876, ordonanța Ministerului de Justiție Ungar No. 2851 din a. 1881 elaborată în temeiul art. 118 din legea precitată, dispozițiunile respective din legea LX din a. 1881 (art. 6, alin. 2, 223 și 224) și din legea I din a. 1911 (art. 606-619) sunt suprimate în tot cuprinsul lor. Mandatul de plată fiind reglementat de această din urmă lege, urmează implicit să fie desființat și el.

Făcând abstracție însă de această exegeză gramaticală și procedând la scrutarea textelor, din care s'a inspirat legiuitorul, la examinarea lucrărilor pregătitoare și în sfârșit, la o analiză bazată pe rațiune și utilitate, vom ajunge la aceeași concluzie.

Expunerea de motive a legii ne arată că i-au servit de model următoarele legiuri: 1. Legea uniformă anexată convențiunii, pe care un număr de 30 state au elaborat-o la Geneva în sesiunea dela 13 Mai la 19 Iunie 1930 relativ la cambie și 2. Legea italiană asupra cambiei din 14 Decembrie 1933. Prin prima, s'au stabilit clauzele esențiale destinate a constitui normele internaționale fundamentale ale dreptului cambial; aceleași clauze însă, în ceea ce privește aplicațiunea lor în continentul european fuseseră decretate de inderogabile. Cu toate că printre statele participante la elaborarea convențiunii figura și Austria, în legislația căreia se găsea mandatul de plată și cu toată însemnătatea necontestată a acestuia,

totuș el nu a fost acceptat nici măcar sub forma unei clauze facultative, cu atât mai puțin a unei clauze esențiale. Legiuitorul român, la fel cu cel italian, omițând să-l legifereze, n'a făcut altceva decât să se conformeze dispozițiilor convențiunii, obligatorii și pentru noi și pentru toate celelalte 29 state aderente. Consiliul legislativ, prin avizul No. 13 din 16, 17 și 18 August 1934, scoțând în relief dificultățile ce le-ar prezenta aplicațiunea sistemului titlului executor în Ardeal, a sugerat parlamentului adoptarea mandatului de plată; el a rămas totuș nelegiferat. Expunerea de motive a legii, în partea privitoare la procedură se ocupă și ea numai de acțiunea cambială și de investirea cambiei cu titlul executor. În cursul desbaterilor parlamentare, senatorii Em. Slătineanu și Al. Iliescu au subliniat caracteristicile noului sistem și care, între altele exclude procedura mandatului de plată cambial aplicabil în Ardeal. Raportul legii și ministrul justiției de față la discuție, n'au dat cu toate acestea nici o replică, spre a infirma eventual punctul de vedere al oratorilor.

Să vedem acum, dacă menținerea mandatului de plată ar mai avea astăzi vreo rațiune, ar corespunde ea vreunei necesități sau măcar unei utilități? Pentru valorificarea pretențiunilor cambiale, legiuitorul pune la îndemână creditorului, două căi: una, căreia îi corespunde acțiunea prevăzută de art. 49 din legea cambială abrogată, acțiunea cambială, fie direct în contra acceptantului și avalistilor, fie de regres în contra giranților, trăgătorilor și celorlalti coobilgati; cealaltă, constituind inovațiunea cea mai de seamă a legii, prev. de art. 61 și 62 și prin care creditorul posesor al cambiei poate proceda direct la executare prin simplă investirea ei cu formula executorie. Uzând de prima cale, care implică un proces în toată regula cu acțiune, citații, ect., creditorul se supune de bună voie unei proceduri și anevoioase și de lungă durată, împietând asupra intențiunii legiuitorului, care anume i-a creiat avantajii prin adoptarea unei proceduri cât mai accelerate și mai sumare. Creditorul își crează așadar impedimente, zădărniciindu-și singur recuperarea pretențiunii. De vreme ce procedura acțiunii cambiale nu este reglementată de lege, el trebuie să si-o înalțeze potrivit normelor dreptului comun: în mod fatal deci este expus la toate târăgăniirile pe care debitorul, cum e și firesc, e tentat să i le căsuneze prin epuizarea tuturor căilor de atac. În sfârșit și târziu de tot, poate să ajungă exact acolo, de unde ar fi putut să pornească, uzând de secunda cale: investirea cambiei cu formula executorie. În contra somatiunii care urmează jurnalului de investire, debitorul are dreptul a face în cinci zile opoziție ce se judecă de urgență și cu toată precăderea și apoi în contra hotărârei primei instante poate înainta apel în termen de 15 zile dela pronunțare. Odată cambia investită cu formula executorie și indiferent de opoziție sau de apel, creditorul are posibilitatea să-și desăvârșească urmă-

rirea, tot timpul cât nu i s'a prescriș dreptul (art. 94). Suspendarea executării nu s'ar putea produce decât când debitorul nu-și recunoaște semnătura, înscriindu-se în fals sau contestând procura. Dar și în această situațiune se pot lua în contra-i măsuri de asigurare, fie prin instituirea de sechestre asigurătoare, fie prin popriri, fără să mai fie nevoie de depunerea vreunei cautiuni. Iată deci atâtea avantagii, pe care legiuitorul le statornicește în folosul creditorului, în cazul când ar recurge deadreptul la investirea titlului său de creanță cu formula executorie. În această situațiune, ar mai putea sta el mult timp la îndoială, spre a se hotări asupra căii pe care trebuie să pornească? În mod firesc deci acțiunea cambială a devenit fără vreun interes și fără vreo utilitate practică. Exercitarea ei nu ar mai fi necesară decât în cele trei cazuri prevăzute și de § 14 din ordonanța Ministerului de Justiție Ungar No. 2851—1881 și anume: 1. Când cambia suferă de vreun viciu esențial; 2. Când părțul-debitor domiciliază pe teritoriul altui stat; 3. Când acesta se află în loc necunoscut și este nevoie deci de citarea lui prin publicațiune.

Proape în întregime toate motivele expuse mai sus și din care se deduce inoportunitatea și inutilitatea în general a acțiunii cambiale sunt valabile și în ceea ce privește mandatul cambial. În adevăr, între aceste două instituțiuni nu există decât următoarele distincțiuni: 1. Înaintând cerere pentru emiterea mandatului de plată cambial creditorul, are facultatea, de care e lipsit atunci când intențează acțiune, ca simultan cu ea să ceară și execuție de asigurare, fără avizul debitorului; 2. Aceasta poate înainta în contra mandatului de plată numai excepțiuni și acestea numai în termen de 3 zile pe câtă vreme în cazul acțiunii, el poate uza de căile indicate de dreptul comun, printre care de opoziția, pe care o poate înainta în termen de 15 zile; 3. Hotărârea chiar în procesele desbătute la judecătoria, născute prin introducerea excepțiilor cambiale, se dă fără drept de opoziție și 4. Obligațiunea prevăzută în hotărârile următoare cererei mandatului de plată trebuie îndeplinită, nu în termenul prevăzut de dreptul comun și care este de 15 zile, ci în timp de 3 zile. După cum se vede, afară de prima, toate celelalte deosebiri sunt cu totul disparente. Este adevărat că prin noul sistem, legiuitorul a răpit creditorului posibilitatea unei executii de asigurare prin surprindere. Dar după cum arată foarte iust d. președinte de curte I. Mănescu în articolul său, „Cambia — titlu executor“⁽¹⁾ dacă se pot găsi argumente pentru surprindere tot așa de lesne se pot găsi și pentru avizare. În tot cazul, deși legea în discuție înfățișează un aspect de accentuată protejere a intereselor creditorilor cambiali, ea este totuș o lege și ca atare trebuie — după cum ne spune d. Francois Génv, profesor la Facultatea de Drept din Nancy „să dea o satisfacție

⁽¹⁾ Ardealul Juridic No. 3—1935 pag. 37.

diverselor aspirațiuni rivale, a căror justă conciliațiune apare necesară pentru realizarea scopului social al utilității". Avantajarea creditorului nu poate fi împinsă până la o totală neglijare și a intereselor și a personalității debitorului, care în deobște este presupus a fi de bună credință și gata a-și satisface obligațiunile sale contractuale. Despre exigibilitatea creanței, el este avertizat de altfel prin însăși scadența cambiei astfel că un debitor de rea credință își poate înstrăina patrimoniul chiar și mai înainte de orice somațiune pentru eludarea creditorilor, cari — și găesc totuș un corectiv în acțiunile pauliene.

În legătură cu sistemul de executare, introdus de noua lege cambială, s'a mai formulat și o altă observațiune, în ceea ce privește aplicațiunea lui în Ardeal. S'a obiectat anume că între el și sistemul de până acum, practicat în această parte a țării, nu s'a făcut nici o legătură, dându-se astfel naștere la oarecare dificultăți. Mai întâi, trebuie să mărturisim, nu suntem edificați despre ce anume legătură era nevoie și întrucât lipsa ei s'ar împotrivi unei aplicațiuni normale a legii. Faptul de a nu fi fost mai complect reglementată somațiunea prevăzută de art. 61, ignorată de legiuirile transilvănene, mai bine zis faptul de a nu se fi indicat termenul de care este ea legată, constituie o simplă lacună a legiuitorului. Singură această lacună nu poate însemna numai decât o lipsă de legătură. Ea devine însă lesne complinită, recurgând, după cum opinează (I. Mănescu²⁾) la dispozițiunile art. 388 și 389 pr. civ., texte care reglementează somațiunea și care prin forța lucrărilor cată a-si avea aplicațiunea și în Transilvania. Caracterul noului sistem este tocmai unul inovator, necunoscut până acum în nicio legiuire cu excepția celor italiene și sovietice. Până la complectarea de cale legislativă a lacunelor constatate, cade în sarcina jurisprudentei și a doctrinei să le suplezeze în așa fel încât legea să poată corespunde cât mai bine scopului ei.

Dacă între mandatul de plată și acțiunea cambială nu există deosebiri minime și dacă acțiunea cambială nu prezintă nici o superioritate față de sistemul direct executor, în mod logic va trebui să conchidem că o superioritate similară va avea acest din urmă sistem și față de mandatul de plată. La fel ca și acțiunea cambială, odată legerată, ar risca să rămână o simplă dispozițiune caducă pentru că prea puțini vor fi aceia, cari să ignoreze dificultățile proprii și lui și acțiunii cambiale, și să uzeze de el pentru valorificarea creanțelor cambiale. În mod necesar, el și-ar avea aplicațiunea exclusiv în cele trei cazuri expuse mai sus, foarte arareori întâlnite în practică, în care exercitarea acțiunii cambiale s'ar impune și ea. Dar pentru aceste cazuri și înclinăm a crede, numai pentru ele, legiuitorul a reglementat deja, deși incomplect, acțiunea cambială. Mai era atunci nevoie, ca pe-

²⁾ Ibidem, pag. 37.

deasupra ei și pedesupra sistemului de investiția titlului cu formula executorie, să prescrie creditorilor cambiali, încă o cale — a treia — atunci când pentru valorificarea pretențiunilor în genere, unele rezemate pe titluri aproape tot așa de puternice ca și cambia, legiuitorul nu prescrie îndeobște decât una? Concluzia ce se desprinde din considerațiunile de mai sus este aceea că mandatul de plată cambial nu și-ar justifica prin nimic existența, nu ar corespunde nici măcar vreunei utilități, devenind o instituție pur și simplu superfluă. El nu mai poate avea prin urmare, în actualul sistem cambial, nici o aplicațiune, cu atât mai vârtos, cu cât a fost, după cum am arătat, și expres abrogat de lege.

Nu trebuie să se uite că legea cambiei de la 1 Mai 1934 constituie un așezământ de bază în legislația noastră de unificare. Primordiala preocupare a legiuitorului n'a putut fi alta, decât ca prin ea, să dea țării, un drept cambial uniform și unitar. Prin edictarea art. 112, consacrand abrogarea expresă și-a manifestat, fără nicio urmă de îndoială, intențiunea de a înlătura tot acel mozaic de legi, sub imperiul cărora ni-am găsit, din nefericire, până acum. A fi adoptat principiul abrogării tacite, ar fi însemnat ca pentru soluționarea diverselor chestiuni, rămase în mod inevitabil nereglementate de lege, să se reinvieze toate acele legislații, care nu ne aparțin, să aibem adică în situațiunea de mai înainte, practicând mai departe — cine știe până când — un sistem cambial poliform și incoerent, ceea ce ar fi fost destul de regretabil.

Dr. TEODOR DIACONESCU
Judecător-șef — Agnita

Despre jurisdicția meseriașilor

Prin legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat din 21 Aprilie 1931, s'a creat o instanță specială pentru judecarea litigiilor privitoare la lucrările meseriașilor în genere.

Legiuitorul a fost condus de considerațiuni sociale la elaborarea legii, punct de vedere binecuvântat, și de care nu ne ocupăm acum. Practica legii a scos în evidență însă, o chestiune de ordin tehnic, care face obiectul acestui articol: judecățile purtate după procedura acestei legi sunt de o încetineală exasperantă. Afirm bazat pe experiență că un proces în fața comisiunii arbitrale durează în medie de 3 ori cât un proces purtat în fața instanțelor ordinare. Aceasta constituie un atât de mare neajuns încât unii juriști opinează că legea ar trebui abrogată și toate procesele în curs aduse înapoi în competența materială a instanțelor ordinare.

Cauzele încetinelii judecății sunt următoarele:

1. Dificultatea îndeplinirii procedurii de chemare în afară de cele 2 părți litigante, cu încă 2 delegați chemați să alcătuiască împre-

ună cu președintele-judecător, comisiunea arbitrală. Este de ajuns ca una din cele 4 chemări la judecată să nu fie corect îndeplinită pntu ca procesul să trebuiască a fi amânat.

2. Lipsa de sancțiune legală împotriva delegaților cari nu se prezintă la judecată desi citați regulat.

3. Desinteresul delegaților de a se înfățișa, din cauza nerégularității din partea statului a diurnelor ce li se cuvin. S'a ajuns astăzi la situația ca delegații să fie „prinși cu arcanul” cum spune zicala.

4. O altă cauză a încetinelii procedurii este inadmisibilitatea sentințelor în lipsă pur formale conform art. 440 pr. c. din Ardeal.

În adevăr din art. 17 al legii rezultă că în lipsa pârâtului chiar, comisiunea trebuie să aducă o sentință în fond. Acest articol dispune că : „comisiunile arbitrare vor judeca... chiar și în lipsa părților” conform dispozițiilor ce se vor lua prin regulament. Regulamentul legii prin art. 23 completează textul legii dispunând că astfel de sentințe în lipsă se vor aduce în baza „dovezilor produse”.

Dacă prin urmare comisiunea iar nu numai președintele hotărăște în lipsă, urmează că mai înainte de orice hotărâre în lipsă trebuie constituită comisiunea, iar dacă comisiunea trebuie să judece în baza *dovezilor produse* însemnează că în orice caz avem de a face cu o judecată în fond a litigiului, iar nu cu o sentință conform art. 440 p. c.

Soluțiunea acesta este de altfel și conformă cu principiul procedurii civile din Ardeal, care voieste ca orice sentință în lipsă formulă să fie atacabilă cu opoziție. Or, legea în discuțiune prin art. 22 exclude în mod expres opoziția. Lipsa căii de atac a opoziției este aici corolarul obligativității judecării în fond. Sistemul este știut juridic însă provoacă de îndată o primă amânare cu scopul constituirii comisiunii, de oarece, în absolut toate cazurile, pârâtul absent nu îndeplinește nici designarea delegatului său cu 3 zile mai înainte de termenul fixat, cum pretinde art. 6 din lege.

Președintele are atunci obligațiunea de a completa comisiunea, numind din oficiu un delegat pentru nârît din lipsa specialistilor în materia respectivă anuntați pe cale oficială.

Această numire din oficiu necesită citarea delegatului numit și amânarea desbaterii, întrucât Judecătoria nu are imediat la dispoziție stocul necesar de specialiști autorizați din care să ia stante pede un delegat pentru nârît.

Alte amânări se pot produce la desbaterele viitoare când unul din delegați, citat sau nu, nu se va prezenta.

Am ajuns aci la un punct pe care voiesc a-l accentua în mod deosebit. Conform justei interpretări a art. 7 din lege, este admisibilă o singură amânare provocată de lipsa unui delegat, la termenul următor comisiunea poate judeca fiind compusă numai din președinte și un singur delegat. Numai în caz de diver-

gență între aceștia din urmă, judecata se amână pentru complectarea comisiunii cu un nou delegat.

Aceasta interpretare reese din următoarele dispozițiuni ale art. 7: „comisiunea va acorda un singur termen, când procesul se va judeca în orice caz” aliniatul 2 din acelaș articol întărește ideea: „în acest caz, dacă se produce divergență între președinte și delegatul prezent.

Justa interpretare a art. 7 este de o mare utilitate, întrucât în acest fel procesul se poate de regulă judeca la cea de a treia desbatere, pe când altfel, încercând mereu a reconstitui comisiunea cu 2 delegați, numărul amânărilor rămâne incert.

În orice caz, cred că legea ar trebui modificată. Lăsăm la o parte părera extremă că legea ar trebui desființată și litigiile trimise la instanțele ordinare, și propun următoarea modificare:

1. Pârâtul care nu și-a anunțat delegatul conf. art. 6 din lege este presupus că a renunțat la delegatul său și comisiunea se va compune cu un singur delegat, complectându-se numai în caz de divergențe.

2. Delegatul care fiind regulat citat nu se prezintă, este pasibil de amendă dela 100—500 lei, fiind obligat și la suportarea cheltuelilor amânării către părțile prezente.

3. În caz de lipsă a nârâtului la desbaterea de constituire, președintele aduce o sentință în lipsă formală, atacabilă cu opoziție în termen de 8 zile dela comunicare.

Cluj, 28 Sept. 1935.

LIVIU TECLU
judecător

Observațiuni asupra interpretării Art. 4 și 5 din Codul penal român.

Urmare

Această concluzie, care se impune dacă adoptăm părera că alin. 2, art. 5 privește numai pe streinul nedomiciliat la noi în țară, nu este nici corectă și nici logică, căci, primind-o, ar însemna să aplicăm un tratament mai sever streinului nedomiciliat, decât celui domiciliat în România, ceea ce ar constitui o vădită injustiție. Prin urmare, deoarece litera legii este potrivnică unei interpretări care ar limita aplicarea alin. 2, art. 5 la streinul nedomiciliat în România și cum o astfel de interpretare ne-ar duce la concluzia necorectă și neacceptabilă arătată mai sus, vom suprima distincțiunea făcută de d. prof. Traian Pop între streinii domiciliati și nedomiciliati în România.

Suprimând această distincțiune, în mod automat am supus și pe streinul domiciliat la noi în țară dispozițiilor alin. 2, art. 5. Astfel, streinul domiciliat în România va putea

fi urmărit, judecat și pedepsit în România pentru infracțiunile arătate în art. 5, alin. 2, dacă va fi prins pe teritoriul țării noastre sau dacă guvernul va obține extradarea lui, chiar dacă conform alin. 1, art. 5 n'ar putea fi urmărit și judecat, fiindcă el ar fi supus al unui stat cu care România are tratat de extradare și extradarea a fost cerută de țara lui.

De altfel, se pare că Tanoviceanu aplică și el alin. 2, art. 5 atât streinului domiciliat, cât și celui nedomiciliat în România, căci el constată o mare contradicție între art. 4 și art. 5 luate fiecare în întregime, spre deosebire de d. prof. Traian Pop, la care contradicția se prezintă sub altă formă și anume ca existând între alin. 2, art. 5, pe de o parte, și între alin. 1 art. 5 și art. 4, pe de altă parte.

Cum vedem, amândoi autorii citați constată existența unei contradicții în sânul articolelor 4 și 5 din Cod. pen. rom., deși fiecare din ei și-o înfățișează în chipuri diferite.

Această contradicție ar consta în faptul că Cod. pen. rom. prin art. 4 și 5 aplică un tratament mai sever streinului (după d. prof. Traian Pop streinului nedomiciliat în România), decât Românului (sau, după d. prof. T. Pop, decât Românului și streinului domiciliat în România).

Iată cum explică Tanoviceanu această contradicție:

„Alin. 2 art. 5 care ordonă pedepsirea celor mai primejdioase crime în contra statului român, se întinde numai la străini, pe când la Români se aplică numai dispozițiunile art. 4, după care crimele comise de Români în străinătate se pedepsesc.

„Din aceasta rezultă, că faptele primejdioase pentru Stat (d. ex. contrafacerea sigiliului Statului), dacă au fost săvârșite în străinătate de către Români, se pedepsesc după art. 4 și prin urmare în cazul când codul strein stabilește o pedeapsă mai ușoară, aceasta, va fi aplicată, iar când aceleasi fapte sunt săvârșite de către străini, ele se pedepsesc, după art. 5 care nu prescrie aplicarea pedepsei celei mai ușoare.

„Prin urmare, dacă un străin comite astfel de fapte, el va fi pedepsit mai sever decât un Român, care pe lângă faptul de a fi vătămat Statul, mai iigănește și datoriile sale ca cetățean, comitând un act de necredință față de patria sa.

„Nu încapă îndoială că culpabilitatea *subiectivă* e cu mult mai mare, dacă o faptă, care vatămă Statul român sau primejduiește siguranța, a fost comisă de un Român, decât când ea a fost comisă de un străin care n'are îndatoririle cetățeanului român. Este deci nedrept, ca străinul să fie pedepsit mai sever decât Românul“¹⁾.

În rezumat, Tanovicianu exclude alin. 2, art. 5 de sub aplicarea principiului în dubio mitius și găsește nedrept că, pe urma acestei

¹⁾ I. Tanovicianu: Tratat de drept și procedură penală, vol. I, pp. 344, 345.

neaplicării a principiului mai sus citat, streinul să fie supus unui tratament mai sever decât Românul, căruia, conform art. 4, i se va aplica pedeapsa cea mai blândă.

Pentru a demonstra că această susținere e neîntemeiată, trebuie să facem o observație prealabilă. Trebuie să observăm că alin. 2, art. 5 se limitează să prevadă că orice strein care, în afară de teritoriul României, va fi săvârșit o crimă din cele înșirate în acest alineat, ca putea fi urmărit, judecat și pedepsit în România, dacă va fi prins pe teritoriul român sau dacă guvernul va obține extradarea lui.

Prin urmare, prin acest alineat se declară competentă instanța penală română să urmărească, să judece și să pedepsească infracțiunile arătate în alin. 2, art. 5 comise de streini în străinătate, cu condiția ca streinul să fi fost prins pe teritoriul român sau guvernul să fi obținut extradarea lui.

Ne aflăm, cum se vede limpede, în fața unui text de lege care stabilește o competență judecătorească și anume ne aflăm în fața unui articol de lege care declară competent, în anumite condițiuni, pe judecătorul român. Cum însă legile penale sunt de ordin public, judecătorul va fi obligat, conform regulilor dreptului internațional, să aplice în totdeauna în materie penală legile sale naționale, în cazul nostru Cod. pen. rom., și astfel va fi ținut să aplice și normele de drept internațional penal cuprinse în Cod. pen. rom. Or, art. 4, Cod. pen. rom. consacră principiul în dubio mitius. Deci judecătorul declarat competent în baza alin. 2, art. 5, trebuind să aplice Cod. pen. rom. și astfel principiile de drept internațional penal ale Cod. pen. rom., va trebui să aplice și principiul în dubio mitius.

Alin. 2, art. 5, cum rezultă din textul său, nefăcând altceva decât să declare competent pe judecătorul român să urmărească, să judece și să pedepsească infracțiunile comise de streini în străinătate (infracțiuni care, în mod normal, ar cădea în competența judecătorului țării unde au fost săvârșite), nu însemnează că prin această a voit să îl oblige ca pentru crimele înșirate în alin. 2, art. 5 să aplice în mod neconditionat legea penală română, chiar dacă această aplicare ar fi în opoziție cu regulile de drept internațional continute de această lege. O asemenea concluzie nu rezultă câtuși de puțin din alin. 2 al art. 5. Judecătorul român, declarat competent de alin. 2 al art. 5, va trebui să respecte întocmai normele de drept internațional penal cuprinse în Codul pe care e obligat să-l aplice. Opiniă contrară nu e decât fructul unei confuzii între noțiunea competenței legislative și cea a competenței judecătorești.

Tocmai aici e greșeala lui I. Tanovicianu și a D-lui prof. Tr. Pop. Ei pierd din vedere caracterul normelor cuprinse în alin. 2 al art. 5, norme de competență judecătorească, și le consideră ca neputându-se aplica deo-

dată cu complexul normelor de competență legislativă, care prevăd aplicarea principiului în dubio mitius. Or, aceasta ar fi o procedură arbitrară, căci a declara competent pe judecătorul român nu înseamnă a declara implicit competența legea românească.

Rămâne deci bine stabilit că alin. 2, art. 5 nu face altceva decât să declare competent judecătorul român să urmărească, să judece și să pedepsească anumite infracțiuni comise de streini în străinătate. Rostul alin. 2 al art. 5 e limitat la determinarea unei competențe judecătorești. Prin urmare, toate normele de drept material ale Cod. pen. rom. și astfel și regulile de drept internațional penal continute de el se vor aplica în întregime și alineatului 2, art. 5.

Acum iată cum argumentează Tanoviceanu în favoarea tezei sale:

Tanoviceanu ocupându-se de problema dacă alin. 3, art. 4 a Cod. pen. rom., care prevede aplicarea pedepsei celei mai ușoare, se întinde sau nu și la infracțiunile determinate de alin. 2, art. 5, constată că legea tace.

Astfel, spune el, „s'ar putea zice că aplicarea pedepsei celei mai ușoare este un principiu general și prin urmare își are aplicarea și în cazul alin. 2, art. 5“ (Tanoviceanu: *Tratat de drept și procedură penală*, vol. I, p. 345). Dar, după părerea lui, această argumentare e greșită, căci, după cum spune el, „alin. 2 art. 5 voiește, tocmai ca faptele mai primejdioase pentru stat să fie pedepsite în orice caz, voiește ca să aplice pedepsele severe pe care le conține legea noastră pentru aceste crime“.

Este evident că argumentul invocat de Tanoviceanu în favoarea tezei sale nu poate fi admis. Este inexact să se spună că alin. 2, art. 5 voiește să aplice în orice caz crimelor împotriva siguranței și creditului Statului pedepsele severe pe care le prevede legea noastră. Nu putem admite că aceasta e rațiunea de a fi a alin. 2, art. 5, pentru că e de neconceput ca legea să fi voit să aplice *totdeauna* crimelor în contra sig. Statului comise de streini în străinătate pedepsele ei mai severe și să nu fi voit acest lucru în privința aceluiași crime, când sunt săvârșite de *Români* în străinătate. Dacă legea consacrand în art. 4 principiul în dubio mitius n'a voit să pedepsească în orice caz crimele împotriva siguranței și creditului Statului comise de Români în străinătate, a fortiori scopul alin. 2, art. 5, care se ocupă de crimele comise de streini în străinătate, n'a putut fi — așa cum susține Tanoviceanu — de a impune *totdeauna* aplicarea pedepselor mai severe prevăzute de legea noastră.

Rostul alin. 2, art. 5 nu poate fi deci cel indicat de Tanoviceanu.

Se pune atunci întrebarea: care este adevărată rațiune de a fi a acestui alineat? Răspunsul ni se pare ușor. În adevăr, din observațiunea pe care am făcut-o înainte de a examina argumentele aduse de Tanoviceanu în sprijinul tezei sale se vede limpede că ros-

tul alin. 2, art. 5 este următorul: acest alineat vrea să supună competenței judecătorului român anumite fapte (crimele săvârșite de streini în străinătate), care în lipsa alin. 2, art. 5 nu ar cădea în competența judecătorului nostru. Dar tot din expunerea noastră anterioară rezultă că adoptarea acestui punct de vedere aduce după sine în mod firesc concluzia că principiul în dubio mitius cuprins în art. 4 trebuie aplicat atât Românului, cât și streinului. În adevăr, alin. 2, art. 5 limitându-se la crearea unei competențe judecătorești, nu aduce nici o atingere normelor de drept material cuprinse în Cod. pen. rom. și, astfel, toate aceste norme — inclusiv principiul în dubio mitius — se vor aplica fără nici o modificare și crimelor arătate în acest alineat.

Tanoviceanu mai constată existența unei contradicții în sânul articolelor 4 și 5 din Cod. pen. rom., iată cum își formulează el punctul de vedere privitor la această contradicție:

„După al. 4 art. 4 urmărirea crimei comise de Români în străinătate n'are loc, dacă pentru acea crimă Românul a fost judecat. Art. 5 nu conține o asemenea dispoziție. Nici nu poate să conțină, căci o crimă comisă contra Statului român nu poate rămâne nepedepsită, dacă într'un Stat străin, care n'a suferit nici o vătămare, făptuitorul a fost achitat sau grațiat. Inșă din aceasta ierăși rezultă, că streinul poate fi pedepsit, pe când Românul, care a comis o crimă gravă în contra patriei sale nu poate fi urmărit, dacă suveranul țării străine l-a grațiat. Așa ajungem la concluzia, că Românul care a comis o crimă în contra siguranței Statului român în străinătate în interesul unui Stat străin, dacă va fi achitat de tribunalele aceluiași Stat, poate să se înapoieze în România, căci în virtutea alineatului 4 art. 4 c. p. nu poate fi urmărit.“¹⁾

După cum se vede, punctul de vedere al lui Tanoviceanu arătat mai sus se întemeiază pe considerațiunea că Statul român nu poate lăsa nepedepsită o crimă comisă de un strein în străinătate când acea crimă aduce atingere siguranței sale.

Dar acest argument se întoarce împotriva părerii susținute de Tanoviceanu, căci nu se poate admite ca legiuitorul să fi voit să aplice streinului un tratament mai sever decât Românului. În adevăr, mergând pe calea indicată de Tanoviceanu, am ajunge la concluzia absurdă că Românul care a comis o crimă sau un delict în străinătate (fie aceasta chiar o crimă împotriva Statului din cele determinate în alin. 2, art. 5) nu va putea fi urmărit la noi în țară, dacă, fiind judecat în mod definitiv în străinătate, a fost achitat sau grațiat, pe când streinul care ar fi comis una din crimele arătate în alin. 2, art. 5, ar putea fi urmărit în România, chiar dacă a fost achitat sau grațiat.

Argumentul că Statul român nu poate lăsa nepedepsită o crimă din cele arătate în

¹⁾ I. Tanoviceanu: *Tratat de drept și procedură penală*, vol. I, pag. 346.

alin. 2, art. 5 comisă în streinătate, argument pe care îl invocă Tanoviceanu în sprijinul părerii sale, după care făptuitorul, chiar dacă a fost achitat sau grațiat în streinătate, va fi urmărit în România, este tot atât de operant pentru Românul, ca și pentru streinul care a săvârșit o crimă în contra Statului în afară de teritoriul țării noastre.

Or, cum acest argument cade în privința Românului, dată fiind prezența unui text expres de lege care prevede tocmai dimpotrivă că Românul achitat sau grațiat în streinătate prin sentință definitivă nu poate fi urmărit la noi în țară, cu atât mai mult acest argument nu e operant în privința streinului, căci e imposibil de presupus că legiuitorul a voit să aplice streinului un tratament mai sever decât Românului.

Asfel, părerea pe care o adoptăm e că streinul, în lipsa unui text de lege, trebuie supus aceluiaș tratament la care e supus Românul pe baza alin. 4, art. 4 din Cod. pen. rom., căci teza adoptată de Tanoviceanu ne conduce la concluzii absurde, pe care legiuitorul nu le-a putut voi.

Tanoviceanu, văzând contradicțiile la care îl conduce punctul său de vedere, caută să le înlăture, fiind dispus să susțină chiar că „excentiile făcute de alin. 2 art. 5 găsindu-se în multe alte coduri, și gresala de redacție fiind evidentă, alineatele 3 și 4 ale art. 4 nu sunt aplicabile în cazurile când un Român sau un străin domiciliat în România comite în străinătate una din infracțiunile prevăzute de alin. 2 art. 5“ (Tanoviceanu: *Tratat de drept penal și procedură penală*, vol. I, p. 347).

Este evident că în asemenea punct de vedere nu se poate susține, căci e în flagrantă contradicție cu textul alin. 4, care nu face nici o distincție între infracțiunile comise de Români în streinătate. Un asemenea punct de vedere trebuie respins, fiind inadmisibil ca, prin o interpretare bazată pe tăcerea legii, — tăcere ce poate fi privită mai curând ca o confirmare a principiilor generale de drept ale legii, decât ca o abatere dela acestea — să se ajungă la concluzii opuse textelor exprese ale legii.

TUDOR DRĂGANU
doctor în drept

Curtea de Apel Cluj, Secția I.
Decrețuna No. 1840/1935. Președinția I. Mănescu, Președinte.

Tribunalul sau judecătorul tutelar. Intențarea acțiunilor de restituirea împrumuturilor făcute de instanța tutelară din fondul tutelar. Cum trebuiesc introduse?

Curtea deliberând.

Asupra apelurilor de față.

Având în vedere sentința atacată, motivele de apel și concluziile părților, cum și toate actele aflate la dosar.

Având în vedere, că tribunalul prin sentința atacată a stins procesul făcut de secția tutelară a tribunalului Turda, prin avocatul statului contra lui Gheorghe Ardelean, având de obiect restituirea unei sume de bani împrumutate din fondul tutelar, în baza art. 182 al. 1 pentru cazul excepției prohibitive prevăzut de art. 180 punctul 6 proc. civ. Ard. ridicat din oficiu.

Pentru ca tribunalul să ajungă la această soluție motivează ca: „de lângă faptul inexistenței vre-unei dispoziții legale, care să atribute tribunalului calitatea personală sau de mandatar pentru a putea exercita o acțiune în justiție de această natură dar tribunalul fiind un organ al puterii judecătorești, ca toate celelalte instanțe judecătorești, desigur nu are personalitatea juridică și ca o consecință neavând și neputând avea un patrimoniu nu poate să aibă drepturi și obligațiuni apreciabile în bani, deci nici exercitiul acțiunilor, deoarece persoanele juridice de drept public sunt numai statul prin excelență și cu subdiviziunile sale județele și comunele precum și marile servicii publice și instituțiile create pentru îndeplinirea unor servicii publice“ — Mai departe motivează: „desi judecătorul sau secția tutelară are atribuțiuni de a administra fondurile de tutelă și curatelă, totuși întrucât legea nu le dă calitatea de reprezentanți ai minorilor sau interzișilor a căror fonduri le administrează precum și fondul de rezervă tutelar nu pot avea calitatea de a sta în justiție pentru aceste fonduri“.

Având în vedere, că nu este contestat că judecătorul tutelar sau secția tutelară a tribunalului are căderea de a da cu împrumut banii ce formează fondul tutelar, deci dacă s'ar pleca numai dela această atribuție a instanțelor tutelare, încă ar fi un argument logic ca să aibă atribuția de a cere dela cei ce s'au împrumutat restituirea sumei împrumutate și la nevoie să-și acționeze în judecată, dar având în vedere că prin legea de organizare judecătorească din 13 Aprilie 1925, art. 307 toate atribuțiunile instanțelor tutelare din Ardeal acordate de legea din 1877 au fost trecute judecătorului tutelar sau secției tutelare a tribunalelor, instituțiilor create prin sus arătata lege de organizare judecătorească urmează a se vedea dacă și dreptul de a acționa în justiție pentru cazurile de împrumut intră în aceste atribuțiuni.

Având în vedere, că potrivit art. 190 din legea XX din 1877, instanțelor tutelare le-a fost date ca atribuțiuni să procedeze în cauzele de competența lor, *independent sub propria lor răspundere* și să ia contact *nemiilocit* cu autoritățile superioare și cu altele competente pentru ea, cum și autoritățile similare și cu cele judecătorești.

Având în vedere, că atribuțiile instanțelor tutelare în ce privește administrarea fondurilor tutelare și în special independența acțiunii sale în aceasta materie și mai ales în im-

prumuturi, rezultă și din art. 5, 62, 67, 70 și 71 din regulamentul privitor la păstrarea etc. a fondurilor tutelare. (Mon. Of. No. 80 din 13 Aprilie 1926), în care se repetă următoarea frază: „*instanța tutelară fiind obligată a lua pentru încasarea și asigurarea împrumutului măsurile prevăzute de lege și de regulamentul prezent*”.

Având în vedere, că același regulament prin art. 78 prevede formalitatea pentru exercitarea inițiativei intentării acțiunilor în justiție și anume ca, instanța tutelară, să aducă la cunoștință cazul serviciului contencios și acesta să introducă acțiunea.

Că așa fiind, serviciul contenciosului intentând asemenea acțiuni nu comite nici o ilegalitate dacă, arată că acțiunea o intențază în numele și pentru instanța tutelară, și pentru acest motiv acțiunea nu poate fi stinsă, cum a făcut tribunalul, pentru lipsă de calitate a părții reclamante. Avocatul statutului trebuia să arate în numele cui și pentru cine face acțiunea orientându-se după patrimoniul pentru care acționează și în profitul sau în contra cărei instituțiuni trebuie adusă hotărârea.

Având în vedere, că tribunalul prin considerentele sentinței sale obiectează că avocatul statutului trebuia să spună că acțiunea o face în numele statului respective a Ministerului de Justiție de care depinde instanța tutelară.

Lăsând la o parte faptul, că în asemenea caz, Tribunalul nu trebuia să stingă procesul înainte de a îndruma avocatul statutului, conform art. 75 din Proc. civ., să-și întregiască capacitatea de a sta în justiție dacă ar fi cazul, dar logica impune că Ministerul de Justiție nu avea pentru ce să figureze ca parte în procesul de față: 1. pentru că patrimoniul ce forma obiectul procesului nu era al statului ci 2. pentru că hotărârea trebuie adusă în favorul sau contra instanței tutelare care a figurat ca împrumutător, nu Ministerului de Justiție recte a Statului. 3. pentru că instituția tutelară este o instituție creată prin lege ca independentă și responsabilă de actele sale având pentru caz de pagubă ce ar putea ocaziona, conform art. 102 din regulamentul din 1926 un fond de rezervă cum de altfel mai avem în legislația noastră asemenea instituțiuni ca judecătorul sindic, judecătorul concordatar etc. 4. pentru că potrivit art. 78 combinat cu art. 5, 62, 67, 70 și 71, instituția tutelară este cea care sesizează direct și nemiilicit avocatul statutului pentru intentarea acțiunii în profitul intereselor sale. A proceda altfel ar urma ca statul să plătească despăgubirile sub forma de cheltuieli ce ar surveni din cauza unei acțiuni nefondate să le invazeze pe cele care le ar obține pentru o avere care nu-i aparține.

Pentru aceste motive s'a adus deciziunea, invitându-se tribunalul a continua procedura.

În ce privește apelul părții pârâte el devenind fără obiect față de admiterea apelului

părții reclamante, a trebuit să fie implicit respins.

Președinte și redactor:
(ss) MĂNESCU

Consilieri:
(ss) Filipescu
(ss) G. HAUPT

Judecătoria rurală Timișoara.

Sentință civilă Nr. 3261—1934 din
25 Februarie 1935.

Judecător Președinte: Leon Năsturaș.

*Drept de proprietate. — Abuz de drept.
— Drept subiectiv. — Regulamente edilitare.
— Drept pozitiv.*

SPEȚA:

Reclamantul P. M. a chemat în judecată pe pârâtul A. M. pentru a fi obligat să depărteze o cocină pentru porci și o magazie pentru lemne, construite din scânduri, în imediata apropiere de zidul casei sale sau în caz contrar să fie obligat să sufere ca aceste construcțiuni să fie îndepărtate pe cale judecătorească, pe cheltuelile și riscul pârâtului.

A invocat regulamentul de edilitate al comunei F. — unde se află imobilele — și anume art. 40 din regul. din 31 Octombrie 1930 care are cuprinsul: „graidurile, cocinile și magaziile se vor despărți de locuințe cu pereți tari și pereți contra incendiului” — apoi regul. de edilitate al aceleiași comune (art. 17 și 31) din 17 Iulie 1909 cu cuprinsul: „în comunele unde clădirile laterale sunt de lemn, ori acoperite cu șindrilă sau cu trestie, acestea vor trebui să fie la o distanță de cel puțin 10 metri de clădirea principală și grajdurile, coțetele și șoprurile de nutreț trebuiesc despărțite de casele de locuit cu pereți tari și pereți contra incendiului” — și în fine a mai invocat și faptul că din pricina cocinei pentru porci, pereții casei sale se umezesc.

Pârâtul a susținut că el a ridicat construcțiile în cauză mai înainte ca reclamantul să-și construiască casa sa și mai înainte de apariția regulamentului edilitar din 31 Octombrie 1930, așa că nu se putea conforma dispozițiilor acestuia, iar în ce privește regulamentul din 17 Iulie 1909, a susținut că în timpul cât acesta era în vigoare, reclamantul nu avea nici un interes, deoarece nu locuia în vecinătatea lui.

A mai susținut că umezeala pereților casei nu provine dela cocina sa de porci, care de altfel este cimentată pe jos și în care nu tine porci decât foarte rar, ci provine din faptul că reclamantul a călcat dispozițiunile regulamentului din 31 Octombrie 1930, făcând casa sa cu temelie neridicată cu cel puțin 15 cm. deasupra nivelului apei, mai înaltă, cons-

tată pe locurile inundabile (art. 16 regul. comunei F).

Cu ocazia ceretărei locale s'a stabilit că pârâtul a construit la marginea proprietății sale, înainte de anul 1914, cocina pentru porci și magazia pentru lemne, iar în anul 1930 reclamantul a zidit casa la distanță de 15—16 cm. de peretii de scânduri ai acestora, distanță care se micșorează spre acoperiș, sfârșind a se atinge, fără însă să se razime.

Cocina este cimentată pe jos și în dreptul ei peretii casei reclamantului nu conțin umezeală; — ambele construcții sunt uscate, însă atât zidurile casei reclamantului, cât și ai casei pârâtului, ridicată în apropiere, în mare parte sunt cu egrasie și aceasta s'a costatat că provine din cauza terenului supus inundației al comunei F.

In drept:

Atributele deplinei proprietăți sunt: de a face din lucru întrebuințarea economică conform naturei sale (jus utendi), — de a trage din lucru toate foloasele (jus fruendi) și de a transforma, a denatura substanța lucrului sau de a o înstrăina (jus abutendi).

Ceia ce este oprit proprietarului unui lucru este de a nu depăși, prin exercitarea atributelor menționate mai sus, limita dreptului subiectiv, pășind în sfera atribuțiilor altei persoane, fapt ce este oprit de norme, dreptului pozitiv, adică de disciplina juridică într'un moment dat și într'un mediu determinat.

Prin faptul că pârâtul a ridicat cocina și magazia pe marginea proprietății lui, el nu a făcut altceva decât să-si exercite atributele izvorite din dreptul de proprietate asupra imobilului.

Chestiunea ce se pune este numai aceea de a se ști, dacă prin exercitiul acestor atribute în felul în care pârâtul le-a exercitat, a încălcat sau nu normele în vigoare din momentul când a săvârșit faptul, adică dacă a pășit în sfera atribuțiilor reclamantului.

Numai în acest caz acesta ar avea o acțiune potrivit principiului de drept că: „unde nu este interes, nu este acțiune“.

Atunci când pârâtul a ridicat cocina și magazia, casa reclamantului nu era zidită, deci prin construire pârâtul nu a putut aduce vre-o atingere atribuțiilor reclamantului, rezultate din exercitiul dreptului său de proprietate.

De asemenea în acel timp nefiind în vigoare nici regulamentul de edilitate din 31 Octombrie 1930, pârâtul nu poate fi considerat că a depășit normele dreptului pozitiv, prin încălcarea îndatoririlor cuprinse în art. 40, de a despărți cocina și magazia de locuința reclamantului prin pereți tari și pereți contra incendiului și știut este că legile și regulamentele, în principiu, nu au putere retroactivă.

Rămâne de discutat dacă pârâtul a călcat dispozițiunile regulamentului de edilitate din

17 Iulie 1909, în vigoare la data când a construit cocina și magazia și dacă, în caz afirmativ, reclamantul poate cere îndepărtarea acestora.

Sus zisul regulament, prin art. 17 și 31, prevede că în comunele unde clădirile laterale sunt de lemn, aceste vor trebui să fie la o distanță de cel puțin 10 metri de clădirea principală și că grajdurile, cotetele și șoprurile trebuie despărțite de casele de locuit prin pereți tari și pereți contra incendiului.

Ori s'a constatat, după cum s'a spus mai sus, că în anul când pârâtul a clădit construcțiile sale, casa reclamantului nu era zidită, așa că dânsul nu era în posibilitate să le despărtească de vre-o clădire, prin pereți tari sau pereți contra incendiului, — iar pe îndepărtarea lor de 10 metri de clădirea principală, conform prescripțiilor regulamentului, nu poate da loc la o acțiune în iustitie din partea reclamantului deoarece dânsul, adică reclamantul, înainte de 31 Octombrie 1930, pe când în vigoare era regulamentul edilitar din anul 1909, nu avea nici un interes, nefiind proprietar de casă de locuit în imediata apropiere, de pârât, iar după 31 Octombrie 1930 când a devenit vecin, el nu mai poate invoca această încălcare a regulamentului, fiindcă dispozițiunile de distanță era abrogată prin regulamentul nou.

Prin urmare acțiunea reclamantului, privită ca sancțiune a depășirii de către pârât a limitei dreptului subiectiv și a încălcării normelor dreptului pozitiv, este nefondată și ca atare urmează să fie respinsă.

Văzând că reclamantul se plânge prin acțiunea sa și de faptu că prin așezarea cocinei și magaziei lângă casa sa aceasta se umezește, de unde rezultă că numitul cere îndepărtarea lor și de motivul că îi produce o daună.

Având în vedere că s'a stabilit, cu ocazia cercetărilor locale, că umezeala peretilor casei sale nu provine de la cocina pentru porci a pârâtului, aceasta fiind cimentată pe jos și pârâtul nu tine în ea porci în premanentă, ba mai mult, peretele casei din dreptul cocinei nici nu s'a găsit umez. — ci umezeala provine din cauza terenului supus inundațiilor deasupra nivelului apei.

Că deci și în acest punct de vedere acțiunea reclamantului este nefondată, urmând a fi respinsă.

Notă.

În sentința de mai sus, pentru ca aceasta să fie completată, trebuia discutată și chestiunea dacă pârâtului nu i se putea imputa că, atunci când a ridicat construcțiile din lemn, nu a fost destul de prevăzător ca să facă niște pereți tari sau pereți contra incendiului, înspre partea dinspre terenul vecin, știind că acel teren este străin și dobânditorul lui ar putea să clădească acolo o casă de locuit și neglijând aceasta, dacă nu a încălcat regulamentul edilitar, adică norma dreptului pozitiv.

Și în acest caz acțiunea reclamantului trebuia să fie respinsă, deoarece acel ce avea la data construcției o

astfel de acțiune, nu era reclamantul, care nu era proprietarul terenului vecin, ci comuna politică F., căreia i se încălcaseră dispozițiunile din regulament.

LEON NĂSTURAS
judecător președinte.

Jurisprudențe comerciale

Tribunalul Cluj Secția IV.

Decizia civilă No. 3518/1935, Președinte Dr. I. Ienciu

Noua lege cambială. Investirea cu formulă executorie ordonarea execuției. Somațiunea (art. 61 și 62 l. cambială: art. 12. l. execuțională din Ardeal).

Tribunalul: Biletul la ordin din proces a fost investit cu formula executorie prin jurnalul nr. 36 al tribunalului Cluj S. III-a din 4 Aprilie 1935, o decizie separată pentru ordonarea execuției este inutilă. Legea cambiei este o lege de unificare deci executarea trebuie făcută în baza principiilor procedurale a procedurii civile din vechiul regat, ori în procedura de execuție din vechiul regat, deciziunea prin care se investește o cambie cu formula executorie este suficientă pentru executarea cambiei. Nu există nici un motiv pentru care în Ardeal ar fi absolut necesară pentru executarea cambiei, afară de deciziunea prin care s'a investit cu formulă executorie, și deciziunea separată pentru ordonarea execuției.

II. Recurentul susține mai departe, că s'a violat și art. 12 din legea execuțională, deoarece la efectuarea execuției nu i s'a imanat deciziunea pentru ordonarea execuției.

Din dosar se constată, că somațiunea de plată a fost legal imanuată urmăritului, cu o zi înainte de efectuarea execuției. După cum s'a arătat mai sus în speță nu este necesară o decizie pentru ordonarea execuției, căci încheierea prin care s'a investit cambie cu formulă executorie, substituie deciziunea pentru ordonarea execuției, iar deciziunea aceasta a fost imanuată în mod legal urmăritului, înainte de efectuarea execuției.

III. Recurentul susține că somațiunea de plată a fost comunicată în 8 Aprilie 1935, iar execuția s'a efectuat în ziua de 9 Aprilie 1935; cu toate, că efectuarea execuției nu se putea face decât după trecerea celor 5 zile dela comunicarea somațiunii.

Tribunalul găsește că în privința aceasta nu există nici un text de lege conf. căruia efectuarea execuției ar fi admisibilă numai după trecerea celor 5 zile dela comunicarea somațiunii.

IV. Reclamantul mai susține, că deși art. 61 al. 6. din legea cambială prevede, că somațiunea trebuie să cuprindă transcrierea exactă a cambiei, sau protestului, somațiunea care i-a fost imanuată nu cuprinde condițiunile cerute de lege, necuprinzând transcrierea exactă a cambiei, și în fine susține, că s'a violat și dispoz. prev. în art. 262 c. din legea execuțională, care prevede că proc. verbal des-

pre efectuarea execuției trebuie să conțină descrierea precisă a măsurilor de execuție.

Ori după cum rezultă din procesul verbal de execuție, susține recurentul, la poziția 16 se arată că s'au sechestrat cca 1000 kgr. oțel la poziția 28, cca. 50.000 kgr. fier vechi și diferite vechituri, deci nearătându-se precis cantitatea obiectelor sechestrare prin proces verbal de execuție acesta trebuie anulat.

În cea ce privește motivul invocat de recurent p. violarea art. 61 al. 6. leg. cambială tribunalul constată, că acest motiv de recurs este nefondat, deoarece pe lângă somațiunea de plată a fost imanuată urmăritului și încheierea Tribunalului Cluj S. III. cu Nr. 36 din 4 Aprilie 1935 care conține transcrierea exactă a cambiei, prin urmare faptul, că această transcriere nu este cuprinsă în somațiunea de plată nu este un motiv pentru anularea procedurii.

Nu este un motiv p. anul. proced. nici împrejurarea aceea, că în procesul verbal de sechestrare la două poziții nu s'a arătat exact cantitatea mobilelor sechestrare. (oțel, fier vechi) deoarece cântărirea acestor obiecte necesită cheltueli disproporționate cu valoarea obiectelor și astfel procedura urmăritului s'a făcut chiar în interesul urmăritului pentru a evita cheltueli inutile.

Pentru aceste motive, respinge recursul.

Nota. Deciziunea de mai sus, după cât știm, a fost prima de acest fel la Tribunalul Cluj. Starea de fapt e simplă. Urmăritorul ceruse investirea cu formulă executorie a unui bilet la ordin, ceace s'a și făcut prin jurnalul No. 36 al Trib. Cluj, S. III. În baza titlului investit, fără a mai cere executarea, urmăritul s'a prezentat la portării trib. Cluj, cari au emis somațiune. În somațiune nu s'a trecut copia exactă a titlului, ci portărelel a alăturat jurnalul de investire, care cuprindea transcrierea integrală și exactă a biletului la ordin. La 24 ore după primirea somațiunii de către urmărit s'a procedat la punerea sechestrului.

Făcând contestație la urmărire, în baza art. 35 l. execuțională, judecătoria urbană Cluj a respins contestația, pe care Tribunalul, în urma recursului, prin deciziunea de mai sus, a confirmat-o.

În cele de mai sus Tribunalul a stabilit că 1. Nu e nevoie de o ordonare a execuției, separat de investirea cambiei, sau biletului la ordin, cu formula executorie 2. Somațiunea o emite portărelel. Nu mai e nevoie să se predea urmăritului deciziunea de execuție. 3. Executarea se poate face concomitent cu predarea somațiunii 4. Somațiunea nu e nulă dacă nu cuprinde chiar în corpul său titlul executoriu, ci e suficient dacă copia acestui titlu este alăturată la somațiune.

Plecând dela principiul că legea cambială este o lege de unificare și că pe teritoriul de aplicare al procedurii civile române, nu e nevoie de o decizie separată de ordonarea execuției, Tribunalul a hotărât, că deciziunea de ordonarea execuției din legea execuțională din Transilvania nu mai există în procedura aceasta specială și deci executarea se poate face de către Portărei, pe baza cambiei sau biletului la ordin, investit cu formula executorie.

Privitor la partea aceasta a deciziunii, ne permitem să fi de altă părere:

În adevăr prin punerea formulei executorii pe o sentință sau în cazul nostru pe o cambie, se constată că această sentință sau cambie e executorie. Ordinul care se dă agenților administrativi „Să execute sentința (cambie) și procurorilor să stăruiască pentru a ei aducere la îndeplinire”, este un ordin general.

Care agent administrativ (portărel) va duce la îndeplinire executarea?

Să observăm mai întâiu că executarea hotărârii unui Tribunal potrivit art. 372 Procedura civilă română, se face prin mijlocirea Tribunalului. Iată ce spune art. 372 Pr. civ. rom.

„Hotărârile desăvârșite pronunțate de Tribunale se vor executa prin mijlocirea lor.

Dacă hotărârea desăvârșită este a unei Curți, cererea de executare se va îndrepta la acea Curte, care o va executa prin Tribunalul care a judecat în întâia instanță.

Executarea atât la Tribunale cât și la Curți se va face de către agenții de executare alăturați pe lângă Tribunale și Curți, potrivit regulamentului lor și cu plata înseamnă prin tarife“.

Procedura civilă ne trimite deci la regulamentul portăreilor (M. Of. 282 20. XII, 1925) care e în vigoare și în Ardeal. Dăm din acest regulament textele cari interesează soluția:

Art. 16. Portăreii vor duce la îndeplinire titlurile executorii ale tuturor instanțelor judecătorești, fără deosebire: ei vor îndeplini protestele pentru cambii, vor face somațiunile, comandamentele notificările.

Art. 17. Portăreii nu vor putea lucra decât în circumscripția instanței pe lângă cari funcționează.

În caz când ei vor fi însărcinați cu aducerea la îndeplinire a unui act de procedură, în alt județ decât acela al Tribunalului din care fac parte, ei vor însărcina cu această lucrare pe portăreii Tribunalului respectiv, prin organul șefului portăreilor. Când este vorba de un act de urmărire sau executare, care are a se face în alt județ, ei vor referi președintelui Tribunalului lor, care se va conforma prescripțiilor art. 35 din acest regulament.

Art. 35. Cei ce vor avea să facă o execuțiune silită în virtutea unei hotărâri judecătorești sau unui titlu executoriu se vor adresa instanțelor judecătorești indicate de legile de procedură în vigoare, arătând anume averea ce are a se urmări.

După autorizarea specială a instanței respective, șeful portăreilor, prin portărelul ce va fi însărcinat în acest scop, va proceda la executarea silită, îndeplinind actele necesare prescise de legi și procedură, spre a ajunge la îndeplinirea dreptului celui ce posedă titlul executor.

Când averea de urmărit se găsește în alt județ decât acela al Tribunalului respectiv, acesta prin comisie rogatorie către președintele Tribunalului județului unde se găsește averea va cere să se procedă la executare.

Art. 36. Portăreii vor redacta în dublu exemplar, somațiile comandamentele și în general toate actele impuse lor...

Art. 40. Dacă hotărârea sau titlul executor nu s'a încunoștiințat debitorului, portăreii vor proceda mai întâiu la această comunicare.

Două principii se degajează din aceste dispozițiuni: Portăreii nu lucrează din proprie inițiativă, ci numai delegați printr-o delegație expresă. Această dele-

gație trebuie dată de către Tribunalul căruia aparțin. Așa fiind soluțiunea care se impune este ca pe teritoriul de aplicare al Procedurii civile române este nevoie de această delegare specială dată portăreilor și aceștia nu pot lucra fără ea.

Jurisprudența încă e în acest sens. Astfel Curtea de Casație S. I. printr-o decizie din 19 Martie 1886 spune:

„Portăreii nu pot proceda la executarea hotărârilor, numai pe temeiul investirii cu formula executorie, ci au trebuință de mijlocirea Tribunalului sau a Curții care a pronunțat hotărârea definitivă (v. L. Dan: Codul de procedură civilă adnotată 1921 pagina 559 art. 372. Tot acolo deciziunea Trib. Putna S. I. din 4 II 1909 pag. 540; Trib. Ilfov, notariat 12. X. 1907, pag. 540).

Dar cum regulamentul portăreilor e în vigoare și în Ardeal, problema noastră se simplifică, Art. 35. din acest regulament soluționează problema: e nevoie de o delegație specială, dată de Tribunalul care investeste cambie cu titlul executoriu. Corpul de Portăreii de pe lângă acest Tribunal. Delegația aceasta se dă în Ardeal, prin deciziunea de executare. E adevărat că această decizie cuprinde și constatarea că sentința e definitivă, cea ce în cazul unui titlu executoriu nu mai e necesar. E necesar însă să se arate averea de urmărit (mobiliară, imobiliară) să se arate precis averea imobiliară (No. de c. i. și No. topografic) și evaluarea ei art. 1 legea pentru unificarea unor disp. referitor la executarea silită M. Of. 11 VII. 1930) ca și până acum, precum și locul unde are a se face executarea mobiliară, pentru a se delega Corpul Portăreilor de pe lângă Tribunalul care execută, sau a se interveni prin comisie rogatorie pe lângă acest Tribunal.

În concluzie: față de cele de mai sus, trebuie să constatăm că singura investire cu formula executorie a cambiei nu e suficientă, că e nevoie de o delegare specială a Portăreilor, care se face printr-o decizie. Această decizie, afară de constatarea că sentința (în cazul nostru cambie) e definitivă și executorie, constatare de prisos, de vreme ce s'a făcut prin investirea cu formulă executorie, va cuprinde tot aceleași elemente ca și deciziunea de executare din legea execuțională.

Restul deciziei Tribunalului stabilește juridic, modul de aplicare al art. 61 și 62 l. camb. alin. 1 în Ardeal. Somațiunea o emite portărelul (v. art. 16 din Reg. port.) care nu mai predă urmăritului deciziunea de delegare (ordonare) și execuției, ci somațiunea. Executarea se poate face concomitent cu predarea somațiunei, fiindcă, l. cambială nu prevede nicăiri un termen, iar art. 388 Pr. civ. rom. nu a fost introdus în Transilvania. Tribunalul înălătură obiecțiunea urmăritului că e nevoie să treacă un termen de cinci zile dela somațiune până la executare, termenul acesta fiind dat pentru facerea opoziției, așa cum rezultă în mod categoric din art. 62 l. cambială.

În fine ultima parte a deciziei este privitoare la cuprinsul somațiunei. Art. 61 l. cambială prevede că „somațiunea de executare trebuie să cuprindă transcrierea exactă a cambiei...” În lipsa unei nuliți exprese, Tribunalul hotărăște că nu e nulă somațiunea la care se alătură copia exactă a cambiei sau a biletului la ordin. Credem că va trebui totuși ca chiar în somațiune Portărelul să se refere la copia titlului alăturată, căci numai așa, aceasta, va face parte integrantă din somațiune.

OCTAVIAN POPA
magistrat

Jurisprudențe Procedurale

Curtea de Apel din Cluj Secția II.

Decizia No. C. II. 1339/1934. Președ. Dr. P. Micșa. Prim-Președ

In procesele intentate de muncitorii salariați în contra patronilor, având o valoare sub 50.000 lei, este inadmisibil recursul în casare acționar în contra sentinței Tribunalului, chiar dacă acesta a judecat ca instanță de apel, nu ca instanță de casare.

MOTIVE: Contra sentinței Tribunalului a făcut recurs pârâtul, cerând casarea hotărârei și prin evocarea fondului, respingerea acțiunii cu spese de judecată, pe motiv că s'a violat art. 260 și 270 pr., civ. și prin exces de putere și rea aplicațiune a legii s'a dat hotărârea în fond.

Înainte de a se intra în fondul procesului, s'a pus din oficiu în discuție chestia admisibilității recursului.

Recurentul a susținut că recursul este admisibil, și intimata reclamantă a susținut că recursul este inadmisibil.

Având în vedere că din sentința Tribunalului rezultă următoarele:

Reclamanta a dat în judecată pe pârât înaintea judecătoriei de muncă pentru a-i plăti 19.810 Lei salariu convenit ca casieră, pentru serviciul de incasatoare, la care a fost angajată de pârât.

Judecătoria de muncă a respins acțiunea.

Reclamanta a făcut apel, și Tribunalul prin sentința Nr. 554—934 a admis apelul, a reformat hotărârea judecătoriei de muncă și a admis acțiunea, cu spese de judecată și cu procente legale.

Această sentință a fost atacată cu recurs.

Considerând că din acest fapt rezultă că procesul s'a intentat de un muncitor salariat, contra unui patron, pentru plata salariului convenit pe un timp determinat.

Considerând că în conf. cu legea jurisdicției muncii conflictele dintre patroni și salariații intelectuali și manuali sunt de competența jurisdicției muncii.

Considerând că după art. 10 legea org. juris. muncii competența acestei instanțe este de ordine publică, putând fi invocată în orice stare a procesului și din oficiu.

Considerând că în conformitate cu art. 11 legea de org. juris. muncii judecătorii de muncă judecă în prima și ultimă instanță conflictele între patroni și muncitori, adică litigiile ale căror obiecte nu trece de 50.000 Lei, cu drept de recurs la Tribunal. Având în vedere că valoarea procesului prezent este sub 50.000 Lei, deci conf. art. 11 din sus citata lege judecătoria de muncă a judecat ca primă și ultimă instanță, iar Tribunalul ca instanță de recurs.

Deci un nou recurs înaintea Curții de Apel este inadmisibil și a trebuit să fie respins ca atare.

Obiecțiunea că Tribunalul a judecat ca instanță de fond și nu ca instanță de casare. Curtea nu a luat-o în seamă, căci dacă Tribunalul a judecat ca instanță de fond nu a putut cu nimic prejudicia pe recurent, din contra l-a avantajat, căci înaintea unei instanțe de fond se pot propune și judeca probe noi, pe când înaintea instanței de casare nu se judecă decât dacă procedura și soluția instanței de fond s'a dat sau nu cu respectarea legii.

Concluziunile s'au acordat pe baza art. 508 și 548 pr. civ. și art. 23 și 26 legea timbrului. 22 Ianuarie 1935.

Președinte: Dr. Pompei Micșa
Referent: C. Filipescu.

NOTĂ.

Speța soluționată de Curtea de Apel din Cluj ridică o problemă destul de delicată de ordin procedural, și anume, dacă o instanță, după lege statuată să judece recursurile într-o anumită materie, ar judeca, prin exces de putere, ca instanță de apel, pe ce cale s'ar putea repara o asemenea eroare?

Că există o eroare, nu se pare prea evident. În speță, deciziunea motivată că tribunalul, judecând ca instanță de apel, nu a putut prejudicia cu nimic pe recurent, ci din contra l-ar fi avantajat, de oarece înaintea unei instanțe de fond se pot propune și judeca probe noi, pe când înaintea instanței de casare nu se judecă decât dacă procedura și soluția instanței de fond s'a dat sau nu cu respectarea legii. Argumentul este din două puncte de vedere greșit: mai întâiu, recurentul, care în speță câștigase la prima instanță, avea tot interesul ca tribunalul să judece ca instanță de casare, căci în acest caz situațiunea părții câștigătoare este întotdeauna mai ușoară, dar în orice caz, cu privire la constituirea instanței și caracterul judecăților sale, regulile de procedură sunt de ordine publică, încât deosebit de interesul părților, există interesele ca legea să fie respectată, iar nerespectarea constituie un viciu, care nu poate fi trecut cu vederea.

Pentru a vedea pe ce cale poate fi reformată o sentință astfel viciată, trebuie să observăm că orice hotărâre este susceptibilă de calea de atac pe care o dă legea, după natura acelei hotărâri, indiferent dacă, din punct de vedere funciar său formal, o asemenea hotărâre se putea sau nu da. Prin urmare, o hotărâre dată de tribunal asupra unui apel este susceptibilă de recurs, chiar dacă apelul judecat de tribunal era inadmisibil. De altfel acest principiu este în mod constant admis în practica jurisprudențială, căci instanțele noastre de casare s'au pronunțat de nenumărate ori asupra recursurilor făcute contra hotărârilor prin care instanța de fond respinge ca inadmisibil un apel; și nu vedem de ce, în cazul când, bine sau rău, instanța de fond respinge un apel ca inadmisibil, hotărârea este susceptibilă de recurs, pe când în cazul când, bine sau rău, consideră apelul admisibil, nu ar exista calea recursului în casare? Căci admisibilitatea unei căi de atac nu poate depinde de soluțiunea hotărârii atacate, ci numai de caracterul ei.

În speță însă, Curtea a fost preocupată de împrejurarea că tribunalul trebuia să judece numai ca instanță de casare, și a considerat că hotărârea lui nu poate fi atacată cu recurs, deși a constatat că era dată ca de o instanță de apel. Prin urmare, trecând peste caracterul evident al acelei hotărâri, Curtea decide că jude-

cațile unei instanțe ștatornicite de lege ca instanță de casare pentru anumite litigii nu pot fi cenzurate pe calea recursului, chiar dacă acea instanță, exceptând puterile legale, nu a judecat ca instanță de casare, ci ca instanță de fond.

Este indiscutabil că hotărârile unei instanțe de casare nu pot fi cenzurate printr'un supra — recurs; dar în speță Curtea se găsea în fața hotărârii date de tribunal asupra unui apel, deci nu în fața hotărârii unei instanțe de casare. Tribunalul pronunțase o hotărâre de fond, căci admisesse un apel, și pentru a cenzura o asemenea hotărâre există întotdeauna calea recursului, care, în conformitate cu art. 103 al. 3 din Constituție este de ordin constituțional. Principiul procedural consacrat de Constituția noastră vrea ca orice hotărâre de fond să poată fi cenzurată pe calea recursului, și o hotărâre prin care tribunalul admite un apel este, indiscutabil, o hotărâre a unei instanțe de fond.

E drept că pentru a motiva soluțiunea dată Curtea consideră că tribunalul nu putea da hotărâre de fond, căci în conf. cu legea trebuia să judece ca instanță de recurs. Ceeace interesează în speță nu este însă ce trebuia să facă tribunalul, ci ce a făcut, căci tocmai acesta este scopul recursului, de a remedia erorile de drept ale instanțelor de fond. Ar fi nelogic, că orice hotărâre dată asupra unui apel să fie susceptibilă de recurs, afară tocmai de hotărârile prin care în mod greșit s'a primit un apel inadmisibil!

Prin urmare, recursul trebuia în speță admis, și prin casarea sentinței tribunalului, să se retrimită aceluia cauza, spre a proceda ca instanță de casare, nu ca instanță de fond.

C. GIOLAC

Jurisprudențe la diverse legi

Curtea de Apel Brașov Secția I.

No. Civ. I. 9 6/6—1935.

Dreptul de vot al femeilor la comună. Condiții pentru a fi înscrise în listele comunale. Cunoștința ciclului inferior secundar normal sau profesional. Ce trebuie înțeles prin acești termeni. Legea învățământului secundar din 15 Mai 1928. Legea maghiară XXXVIII din 1868.

DECIZIUNE.

CURTEA: Având în vedere recursul făcut de Ion Munteanu, avocat și ziarist din Sibiu, împotriva hotărârii Judecătoriei Mixte Sibiu No. 1272—1—1935, din 21 Februarie 1935, prin care admitându-se contestațiunea făcută de D-na Ilse Dr. Phleps născută Osiander s'a dispus înscrierea contestatoarei în listele electorale pentru comună ale Municipiului Sibiu pe anul 1935, pe motivul că susnumita posedă certificatul de absolvirea cursului secundar inferior.

Având în vedere că recurentul, care este recunoscut astăzi în instanță de către reprezentantul intimatului a fi alegător înscrise în listele comunale ale comunei Sibiu, atacă hotărârea Judecătoriei pentru următoarele motive: violare de lege, omisiune esențială și exces de putere, întrucât instanța călcând dispozițiuni-

le art. 375 legea pentru organizarea administrației locale a omis a cere contestatoarei certificatele de studii necesare pentru a fi înscrise în listele electorale comunale, — actul de absolvire a fostelor școli civice de pe vremuri, pe care îl posea intimata în recurs, — după cum însuși recunoaște în întâmpinarea sa nefiind echivalentul unei școli secundare inferioare, așa cum pretinde articolul din legea administrației locale mai sus invocat.

Având în vedere că, legea Administrației locale publicată în Monitorul Oficial Nr. 170 din 3 August 1929, acordând femeilor dreptul de vot la comună, le-a pretins în art. 375 — pe lângă celelalte condițiuni cerute alegătorilor bărbați, ca să aiba și cunoștința ciclului inferior secundar normal sau profesional.

Având în vedere că, această lege de unificare fiind votată după legea învățământului secundar din 15 Mai 1928, care precizează în art. 3, ce se înțelege prin școli secundare inferioare și superioare gimnaziile și liceele, nu a putut înțelege atunci când a cerut pentru femei cunoștințele ciclului inferior secundar decât să se refere la școlile secundare prevăzute în această lege din 1928, anterioară legii administrative, gimnaziile, cari existau în teritoriile aplicate și sub fostul regim maghiar. Că legea învățământului particular publicată în Mon. Of. No. 283 din 22 Decembrie 1925 dispunând că pentru echivalarea cunoștințelor câștigate în școlile medii civile și primare suprapuse trebuie să se depună examen de diferență, din materiile de studii ale gimnaziului sau liceului învederează și mai mult că aceste școli nu erau echivalente școlilor secundare.

Având în vedere că și după art. 8, și 67 legea maghiară XXXVIII—1868, școlile civile nu erau școli secundare, ci erau considerate ca făcând — parte din învățământul primar.

Considerând că certificatul eliberat de Ministerul de Interne, pe care intimată îl prezintă și după care pe baza adresei Ministerului Instrucțiunii publice No. 224.261—1934 atestatele de absolvire a școlilor civile (medii) eliberate femeilor din punct de vedere electoral ar da același drept ca cele de absolvire a gimnaziului nu poate fi luat în considerare față cu dispozițiunile legilor mai sus expuse și aceasta cu atât mai mult cu cât în Dosarul acestei Curți No. El. II. 2557—1935 se găsește adresa Ministerului Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor, Direcțiunea învățământului secundar No. 22427 din 19 Februarie 1924 în care se afirmă că școlile medii nu sunt echivalente cu gimnaziul, adică cu tipul școlii secundare inferioare.

Că așa fiind, recursul găsindu-se întemeiat urmează a fi admis, hotărârea Judecătoriei a se casa, iar în fond a se dispune ștergerea intimatului din listele electorale comunale ale Municipiului Sibiu.

Pentru aceste motive redactate de către d. Consilier Titus D. Pan, în numele legii Decide: Admitem recursul în casare.

